

**#ЕУ РЕСУРС ЦЕНТАР ЗА
ЦИВИЛНО ДРУШТВО
У СРБИЈИ**

Развој пословања за организације цивилног друштва

„Овај текст објављен је уз финансијску помоћ Европске уније. За садржину овога текста искључиво је одговорна Београдска отворена школа и та садржина нипошто не изражава званичне ставове Европске уније”.

РАЗВОЈ ПОСЛОВАЊА ЗА ОРГАНИЗАЦИЈЕ ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА

Организациони развој је дугорочан процес чији успех зависи од спровођења низа интерних и екстерних мера.

Интерне мере подразумевају промене унутар саме организације: преоријентација ка развојним циљевима; стварање одељења за развој; висок ниво транспарентности, сарадње, флексибилности и креативног размишљања; добро планирање и израда стратегије; стварање и одржавање различитих база података; одржавање организационе архиве; и институција механизма мониторинга, евалуације и учења (МЕЛ).

Екстерне мере – захтева имплементацију високо интегрисаних планова за односе са јавношћу (ПР), прикупљање средстава и планове заступања.

Интерни организациони развој – одељење за развој

Стварање одељења за развој је први практичан корак у формулисању специфичних политика, процедура и планова организационо-развојног процеса, интеграцији напора целе организације ка развоју и наставка имплементације развојног плана.

Одељење за развој се ревасно бави писањем пројеката, прикупљањем средстава, ПР-ом, јавнима заговарањем.

Кадрови морају да имају искуство у ПР-у, писању пројекта, прикупљању средстава и заговарању.

Интерни организациони развој – организациона структура

Организациона структура: Иако је важно успоставити јасну хијерархију функција и одговорности за несметано и ефикасно управљање организацијом, кључно је неговати међусобно поверење, тимски дух, отворену комуникацију и транспарентност, међу запосленима с једне стране, и између запослених и менаџмента с друге стране.

Лидери организације морају у сваком тренутку да имају на уму да су креативна решења могућа само у плуралистичком и позитивном радном окружењу и да неслагања особља заслужују разматрање пре него што буду одбачена као изазов ауторитету руководства.

Интерни организациони развој – планирање

Планирање. Детаљно планирање будућих активности организације и организациони развој посебно је од кључног значаја за обезбеђивање континуиране одрживости и раста организације.

За потребе организационог развоја, планирање у суштини подразумева израду главног развојног плана, који мора да садржи буџете и све потребне компоненте стратегије и активности развоја.

Интерни организациони развој – планирање

Успешан организационо-развојни процес у великој мери зависи од развојног плана, који процесу служи као нацрт и „манифест“ за раст. План развоја, који би идеално обухватао пет година, мора да садржи следеће :

- Стратегија прикупљања средстава
- ПР стратегија
- Стратегија развоја веб странице
- Тренутни и пројектовани буџет
- Заговарање

Стратегија прикупљања средстава

Прикупљање средстава прикупљање средстава захтева високи ниво тимског рада, темељни професионални приступ и приличну количину креативног размишљања.

Са тачке гледишта организације, постављање темеља за прикупљање средстава значи коришћење људских и техничких ресурса.

Успешно прикупљање средстава такође захтева добро разумевање „јавног расположења“, као и проверу филантропских образаца и трендова.

Стратегија прикупљања средстава

План прикупљања средстава треба да артикулише стратегију прикупљања средстава која се састоји од:

- Таргета за прикупљање средстава (новчани износи)
- Општих циљева прикупљања средстава (заједнице, индивидуални филантропи, донаторске организације, партнерске организације, органи власти, стране владе, специјални догађаји)
- Методологија и планова прикупљања средстава за сваку категорију
- Намене и детаљаних описа како ће се прикупљена средства користити

Извори прикупљања средстава

- Индивидуални донатори
- Домаћи донатори
- Корпоративна филантропија
- Партнерске/пријатељске организације
- Међународне донаторске организације, домаће донаторске организације и породичне фондације
- Добротворни догађаји

ПР стратегија

Одржавање доброг ПР-а осигурава да организација ужива континуирану изложеност међу људима, медијима (дакле, шира јавност), државним органима, партнерским организацијама, међународним агенцијама, страним дипломатским кором и постојећим и потенцијалним донаторима.

ПР активности широм света могу имати значајне користи од доступности различитих промотивних материјала, који се могу слати поштом, е-поштом, показивати или делити по потреби.

Промотивни материјали о организацији морају да садрже, у најмању руку, штампани информативни пакет који садржи:

- Писмо председника организације,
- Изјава о мисији,
- Опис активности/услуга,
- Списак досадашњих достигнућа и резултата,
- Образац за финансијски допринос за донатора.

Стратегија развоја веб странице

Смернице за израду веб странице:

- Графика - визуелни прикази,
- Занимљив језик- оптимистичан и инспиративан тон, убедљив да инспирише посетиоца да подржи организацију
- Информативно, занимљиво, сажето
- Поред тога, текст може бити зачињен цитатима донатора, министара владе, медијских профила итд

Стратегија развоја веб странице

Кључне компоненте ефективне организационе веб странице:

- Писмо председника
- Мисија
- Историја организације
- Географија делатности организације, служби, филијала, центара итд
- Успешна прича; архива прошлих успешних прича
- Саопштења за јавност; архива прошлих саопштења за јавност
- Пројекти (садашњи и будући)
- Награде (ако их има)
- Профили донатора (опционо)
- Профил земље (опционо)
- Календар догађаја
- Везе до релевантних партнерских организација, министарстава, ресурсних центара, онлајн ресурси, донаторске организације итд
- Страница за регрутацију волонтера (опционо)
- Страница са повратним информацијама

- Контакт страница
- Страница за донације – са информацијама о статусу непрофитне организације и упутствима за донације

Буџет

Планирање буџета за организацију цивилног друштва (ОЦД) важан је корак како би се осигурала одрживост и успешно остваривање циљева организације. Кључни кораци су:

- Дефинисање циљева и активности,
- Анализа прихода,
- Анализа трошкова,
- Постављање приоритета,
- Праћење и евалуација,

Састављање буџета за ОЦД захтева пажљиво планирање, континуирано праћење и прилагодбе како би се осигурало ефикасно управљање ресурсима и постизање циљева организације.

Заговарање

Заговарање може довести до законских реформи и/или доношења нових закона и прописа, подизање свести о друштвеним питањима, и уопште доприносе развоју друштвено свесног, проактивног грађанског друштва.

Организација може имати велике користи од формулације краткорочног или дугорочног плана заступања, који може бити део Развојног плана.

Заговарање укључује:

- Стварање и одржавање односа са релевантним групама за заступање
- Развијање партнерства са групама за заступање тамо где интереси теже заједничком резултату
- Стварање и одржавање односа и блиске сарадње са владом, телима која могу донети/реформисати правила, законе или прописе који утичу на активности организација
- Лобирање по питањима која имају директан или индиректан утицај на успех организација
- Објављивање успеха заступања/лобирања путем саопштења за штампу, интервјуа, итд

Интерни организациони развој – МЕЛ

Пошто постоји неопходна крива учења у свим напорима за развој организације, свака организација која се упусти у процес мора, на самом почетку, успоставити културу евалуације и мониторинга, како на нивоу запослених тако и на нивоу менаџмента.

Евалуација и мониторинг могу бити у облику тромесечних извештаја о достигнућима, недостаци, проблематична подручја, научене лекције и наредни кораци.

Поједина одељења могу писати своје сопствене извештаје, а председник или службеник за развој тада могу написати сажетак и дистрибуирати интерно.

Сви такви извештаји морају бити кратки, сажети и што је могуће објективнији, како би се избегао ризик од непотребне и дуготрајне бирократизације и да се одржи унутрашња кохезија и хармонија организације.

Интерни организациони развој – Тренинг

Свака организација која започне организационо-развојни процес мора обратити посебну пажњу на квалификације и континуирану изградњу вештина својих запослених, како би их оптимално припремила за специфичне и опште задатке које процес захтева.

ДОПРИНОС ОРГАНИЗАЦИЈА ЦИВИЛНОГ ДРУШТВА ЛОКАЛНОМ ЕКОНОМСКОМ РАЗВОЈУ

ОЦД имају јединствену способност да делују као посредници између различитих интересних група, укључујући локалне власти, приватни сектор и заједницу, како би створили повољну пословну климу.

Уједно, кључно је осигурати транспарентност и одговорност у процесу привлачења инвестиција како би се избегле непожељне последице по локалну заједницу. Кроз сарадњу са локалним властима и приватним сектором, ОЦД могу допринети одрживом економском развоју и побољшању животних услова у својим заједницама.

Програми за развој заједнице:

ОЦД могу осмислити и имплементирати иницијативе за развој заједнице, укључујући програме образовања и стручне обуке, подршку малим предузећима и микрофинансијске пројекте за оснаживање локалног становништва и предузетника.

Заговарање промене политике:

ОЦД могу да се залажу за политике које подржавају економски развој, отварање нових радних места и раст пословања. Ово укључује инсистирање на прописима који промовишу предузетништво, приступ кредитима и фер конкуренцију.

Изградња капацитета:

ОЦД могу да обезбеде обуку и програме изградње капацитета за локална предузећа и предузетнике. Ово може укључивати радионице о маркетингу, финансијском управљању и усвајању технологије за побољшање пословне ефикасности.

Финансијска инклузија:

ОЦД могу радити на побољшању финансијске инклузије промовисањем приступа финансијским услугама, посебно за маргинализоване и недовољно услужене популације. Ово може укључивати иницијативе за успостављање финансијских институција у заједници и подршку штедно-кредитним групама.

Подршка пољопривреди и агробизнису:

ОЦД могу помоћи у промовисању одрживих пољопривредних пракси и пружити подршку пољопривредницима да побољшају приносе усева и приступ тржиштима. Развој агробизниса се такође може подстаћи да дода вредност пољопривредним производима.

Предузетништво и старт-ап инкубација:

ОЦД могу основати инкубаторе, акцелераторе или центре за развој пословања како би подржале амбициозне предузетнике и стартапове. Ово може помоћи у стварању иновативних предузећа и могућности за запошљавање.

Развој радне снаге. Каријерно водјење и саветовање:

ОЦД могу да сарађују са локалним образовним институцијама и предузећима како би премостиле јаз у вештинама. Могу се развити програми обуке и стажирања како би се локална радна снага припремила за доступне могућности запошљавања.

Иницијативе за одрживост животне средине:

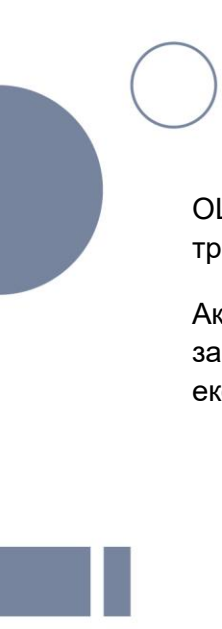
Промовисање одрживих и еколошки прихватљивих пракси може имати дугорочне економске користи смањењем трошкова ресурса, привлачењем зелених инвестиција и повећањем репутације региона.

Иницијативе за локалне набавке:

Подстицати локалне самоуправе и предузећа да усвоје политике које дају приоритет локалним набавкама. Ово може повећати потражњу за локалним производима и услугама, подржавајући локална предузећа.

Сарађујте са локалним самоуправама, предузећима и другим заинтересованим странама на дизајнирању и имплементацији стратегија економског развоја. Колективни напори могу имати већи утицај у постизању одрживог економског раста.

ОЦД доприносе локалној економији тако што подржавају предузетништво, пружају тренинге за вештине и олакшавају приступ финансијама за локална предузећа.

Активним ангажовањем са заједницом, локалним предузећима и другим заинтересованим странама, ОЦД могу помоћи у стварању окружења погодног за економски развој и побољшање животног стандарда на локалном нивоу.

